

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacræ Theologiæ Professoris, Et sanctæ Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtvtibvs,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

Continet Tractatvs De Conscientia, De Peccatis, De Legibvs, De Fide, Spe,
Et Charitate

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

4 An Confessarius possit, & debeat contra propriam opinionem
pœnitentem sequentem opinionem probabilem absoluere?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76540](#)

5 Sed quid si opinione deobligantem à restitutione sententiæ improbabilem, posse remittere interrogantem ad Doctorem quem illam ut probabilem defendere?

Respondet Thom. Sanch. lib. I. in D. cal. cap. 9. n. 23. te posse, si Doctor ille non ignoranter ductus, sed alius rationibus, qua sibi, & aliis probabiles videntur, sententiam defendat. At hoc dictum substitutæ non potest: nam vel illam sententiam, vel quoniam Doctor illi defecit, evidenter iudicas esse falsoam, vel non iudicas evidenter? si evidenter iudicas esse falsoam, simul eum indicare debes defendantem illam, ignorantia laborare; et proinde in te defendi non posse. Non ergo poteris esse occulto, ut aliquis eam amplectatur. Quod si non evidenter iudicas improbabilem, impudenter procedas, si can ut probabilem non reputes. Nam nec tibi per iurisficta principia non probatur, per extrinsecam tamen probari debet, & sic interrogantem potens ad illum Doctorem fautorabilem remittere, si cum & non poteris secundum opinionem illius Doctoris interrogari respondere. Quapropter Valq. d. sp. 62. c. 9. n. 48. & Salas tract. 8. d. sp. 2. n. 69. fine, solum dicunt te non posse remittere interrogantem ad Doctorem alium cuius sententiam falsam videntur reputari; secus dicendum, quando non evidenter reportares falsoam.

6 Ex his infra cum Thom. Sanch. cap. 9. num. 24. & Zumel t. 1. quæst. 76. art. 2. disp. 4. fine, posse interrogantem, cui grata non est resolutionis votus Doctoris, alium, & aliis adire, quoque inveniat placitam resolutionem, modo recta intentione procedat. Quia in hac inuestigatione virutum iure à natura libi concessio, cum solum in cogitari scientiam de obligacione, hoc est, an sic iugis Doctor, qui eum legitime excusat ab obligatione, quam ei imponunt. Timendum tamen est pecuniam erandi, ne forte purans querere lumen, querat tenebras, & inueniat vacuum loco Doctoris, qui cum in foveam decūs. Proper quam cautam hunc sic inuestigationem reum esse mortalis affirmauit. Adrian. 4. mat. de res. quæst. de prescript. dñi. vii. usq. his præmissis. Nauar. c. 17. n. 83. & sum. Hisp. c. 28. a. d. t. vñ. ad. 2. 27.

7 Dico secundò, Doctores, seu Rectores alieni cathedralia non tenentur docere quia sibi probabilita videntur; sapientia talia soleat esse minus recepta, & probata, & scandala generant, graueque iugum magistris imponerentur, si obligacionem habentem que libi sibi probabilita apparet. Nam ex hiis obligationibus debentur satis inuestigations pro vita parte, & sapientia, quia sibi probabilita hinc apparent, hinc minus probabilita apparet, cogitentur quoque matre in scriptis sententiam. Quapropter suffici, si que libi probabilita videntur, doceant: & ita tenet Salas d. sp. vñ. se. 6. n. 69. & Thom. Sanch. lib. I. in D. calog. c. 9. n. 26. quoniam dicat esse veniale, si nulla ratione excusat docēs, que libi probabilita sunt relatis probabilitoriibus. At credo nullum esse peccatum, quia semper est ratio excusans, scilicet graue iugum, quod Doctoribus imponetur, & obligatio mutuaria sententia.

8 Quod si magister improbabilis opinione doceat vel ex malitia, vel ignorantia culpabilis: si sit in rebus pertinentibus ad fidem, vel mores, nemini potest esse dubium, esse grave peccatum; cum occasione gravissimum erandi tribuit, & ipse errat. At si opinione sit in rebus pauci momenti, Logica, scilicet, & Grammatica; alii videtur peccatum non esse illas doceat, ex texta in cap. in quibus 22. q. 2. vbi Aug. dicit: In quibus nihil interest ad capessendum regnum Dei vitam credantur, aut non; virum vera parentur, aut falsa; in illis errare, alius puto alio putare, non est arbitrio esse peccatum; aut si est, minimum est, atque levissimum. Sed dicendum est, opinione improbabilis docere communiter in rebus pauci momenti, lethale esse, cum quia officio magistri, cui se ingrat non faciat; officio enim illius est, veritatem firmare, & errores depellere. Tum etiam, quia graue in iuriam auditoribus infert in eorum intellectibus errores leniendos; propter quae sentit Petr. Nauar. lib. 2. & res. cap. 2. dub. 1. n. 82. obligatos esse magistros restituere, hoc est, deceptionem tollere.

9 At si non magister, sed ut quidam specialis Doctor opinione improbabili in Grammatica, vel Logica securius causam ingredi excedit, leue peccatum tantum erit, iuxta doctrinam Aug. suprà, qui non de docente publice has opiniones fallas obligatos est, sed de affectante illis: & ita tradit Salas, & Thom. Sanch. s. p. 2.

10 Quod vero addit Salas illo tract. 8. disp. univ. se. 5. n. 44. circa medium scilicet per se loquendo. Si quis non in praxi, sed in solo affectu temeriter circa res morales opinione improbabiles amplectetur, non peccatum mortaliter, scilicet scandalo aliorum, & proprio peticulo amplectendi eas in praxi, sed in via literarum tantum; mibi nullo modo probatur, sed peccatum esse mortale afflissum. Primo. Quia ex malitia, vel ignorantia culpabili de rebus ad fidem, vel mores pertinentibus male sentire grage malum est. Secundo. quia non videtur posse carere peticulo amplectendi tales opiniones in praxi, cum sic illi adhæreat. Tertiò, quia haec videtur opinio Aug. suprà, cum enim dixerit nullum

vel leue peccatum esse sequi opinionem falsam in rebus, in quibus nihil interest ad capessendum regnum Dei, tacite insinuat in his rebus, quæ ad capessendum regnum ordinantur, peccatum graue esse,

PUNCTVM IV.

An Confessarius possit, & debeat contra propriam opinionem penitentem sequentem opinionem probabilem absoluere.

- 1 De Confessario delegato negant aliqui.
- 2 Affirmandum est de ordinario, & delegato posse.
- 3 Addit verumque esse obligatum posse causa iudicij seu confessione incepta.
- 4 Secus dicendum ante iudicium de eo quæ obligatus non est confessions audire. Et de qua opinione hoc verum sit.
- 5 Obligatus penitentis opinioni probabili se conformare, sub qua obligatione hoc sit variante Doctores.
- 6 Probabilis est sub obligatione mortali teneri.
- 7 Penitentis credens ex aliorum opinione probabili contractum licitum esse, absoluendus est, iamet si confessarius tali opinioni non assentatur.

1 DE Confessario delegato negant aliqui posse; esto affirmamentum de parochio ita Antonin. 3. part. ii. 17. cap. 20. §. 2. Sylvest. verb. Confessor. 3. quæst. 7. Angel. confessio 4. n. 1. Cour. tract. 7. de contract. quæst. 100. cor. 1. 3. ea parte contentit Ioan. Medina C. de confess. quæst. 19. in fine. Eman. Sa in edit. Romana, quatenus affirmant posse Confessarium cogere penitentem, ut suæ opinioni probabili adhæreat. Ratio esse potest; quia delegatus cum tenetur ministrare sacramentum petenti, solum videatur posse illud ministrare secundum propriam opinionem, & non aliorum. At parochus cum tenetur ministrare, est graueonus, si aliorum opinioni se conformeat non potest.

2 Dicendum tamen est cum communis sententia, quælibet Confessarium, sive ordinarium, sive delegatum, posse penitentem sequentem opinionem probabilem, v. g. opinionem deobligantem à restitutione, absoluere, quoniam ipse Confessarius tali opinioni non assentatur, modo assentatur esse probabilem: doceat Nauar. cap. 17. n. 280. & 288. & in cap. si quis autem deponit. d. sp. 6. n. 66. Toler. lib. 3. cap. 20. num. 4. Sayrus de sacramento penitentia c. p. 35. n. 2. & lib. 1. in clavis regia c. 9. à n. 13. Suarez 10m. 4. in 3. part. disp. 32. se. 5. Valquez d. sp. 62. cap. 5. Azor. lib. 2. cap. 17. quæst. 10. Anton. Perez ceteram. 10. scholast. dub. 2. quæst. 93. Villalobos 10m. 2. summ. trac. 1. ff. 12. Thom. Sanchez lib. in Decalog. c. 9. à num. 28. Salas quæst. 21. tract. 8. disp. univ. se. 9. n. 82. Valent. 2. d. sp. 5. quæst. 7. pun. 4. in fine. Ioan. Sanchez innumerous congerens disp. 33. n. m. 54. & d. sp. 44. num. 33. Ratio est manifesta: nam quilibet Confessarius sive proprius sive delegatus, nihil aliud à penitentia exigere potest; ut absolutionem impedit, quoniam confessionem omnium peccatorum; cum vero dolore, & propria non peccandi, quibus nullo modo obstat penitentia adhæret sua opinioni probabili. Ergo capax est absolutionis, ut pote ritus dispositus.

3 Difficultas autem est, an non solum possit, sed etiam debeat absolutionem impendere?

Respondeo debere, sive sit parochus, sive delegatus, quia esto delegatus voluntari se fingeatur ad iudicandum; at posita iam causa iudicij, scilicet accusatione peccatorum, necessarij sententiam debet ferre, & cum penitentis titel sit dispositus absolutioni, nequit cum deponere: & ita tradit Valent. Azor. Salas, Suarez, Valquez, & veteris Sanchez suprà.

4 Dixi, posita causa iudicij, seu confessione incepta: nam ante hanc sicut Confessarius delegatus non tenerit audiire confessionem penitentis, neque etiam tenetur eius sententia se conformare; alias obligari posset Confessarius sententia priuilegium Bullæ regulatibus non prodebat ad effectum absoluendi a referatis, audiit confessio n. m. & ab eo necesse regularum sententiam prodebat, quod non est dicendum. & ita tenerit Ioan. Sanch. d. sp. 4. n. 10. §. ad valde notandum. & addit obligacionem Confessarii, absoluendi penitentem sequentem opinionem probabilem esse, quando opinio probabilis est de aliqua re facta, vel efficienda ab ipso penitente, non de re quæ se teneret ex parte Confessarii, qualis est de iurisdictione, vel approbatione ipsius: tunc enim negata absorbitio non arguit indispositionem, & indignitatem in penitente, sed defectum iurisdictionis in Confessario; ac proinde nulla penitentia interrogatur iniuria, sed potius cum sibi interrogat Confessarius: & consentit Basil. de Leon. lib. 4. de matr. c. 25.

5 Causa autem quo tenerit Confessarius penitentem absoluere, non est concors Doctorum sententia, sub qua obligationem teneatur: Sayrus, Valquez, & Salas suprà, & Monchesios 1. 2. disp. 19. q. 5. n. 199. affirmant delegatum solum sub veniali tenebit, & sapientia ex bona fide, & zelo sua opinionis excusat.

Anton. Petrus *sapra*, nec venialis agnoscat, si suam opinionem Confessarius longè probabiliorum reputet: habet enim (inquit) causam suspendi absolutionem, scilicet, ut vires sua opinio accipiat. Excepit caum, in quo penitentia ex precepto Ecclesie communicata tepeatur: tunc, inquam, gratae osus penitenti imponetur ex denegata absolutione, cum rite dispositus accedat. Sunt, solum dicit eis, grauem obligationem, non tamen semper sub mortali. Conscientit Thom. Sanchez, dicens ex patuitate materiae veniale esse negare absolutionem, ut si confessio esset ita brevis, aut de tolis venialibus facta: quia tunc non videtur grane onus penitentia imponi, alium confessorem adeudit. Ioan. Sanchez, *disp. 33. n. 54. fine*, dicit esse mortale, si sit de mortalibus confessio: unde tacere inquit esse veniale, si de venialibus esset facta.

Ego vero in hac opinionum varietate ex illo probabilis semper esse peccatum mortale negare absolutionem penitenti, quem cedis esse rite dispositum, si ipse in tali negatione non consentiat, sive confessio sit de mortalibus, fuit de venialibus facta. Et de mortalibus videatur clarum: nam obligare penitentem ad iterum confidendum peccata grava, habendumque dolorem, est gravis onus. De peccatis autem venitalibus sic probo. Nam negando absolutionem prius penitentem magno beneficio sacramenti, ad quod habes ius. Ergo peccata gravior. Quod autem huiusmodi priuationem ipsa posse faci separare, easdem peccata venitalium confidendo, non te excusat a peccato, cum haec reparatio per accidentem sit: sicut non te excusat a gravi iniustitia, si dignum aliquo beneficio Ecclesiastico, illo priuatione, sciens facilissimo negotio aliud aquae bonum posse consequi: quia ad gravitatem culpa non debet attendi, an possit damnificare dampnum reparare: suffici si dampnum factum gravis sit. Quod autem priuatione absolutionis, & fractus sacramenti in confessione venitalium gravis dampnum sit, & gravis materia sic probo. Quia si ex *voce* tenebris confessionem venitalium efficer, & omittentes, absque dubio graviora peccata. Ergo signum est esse materiam gravem, obligare penitentem, vel carere fractu ipsius confessionis vel illum iterum efficer.

Ex his infero a fortiori penitentem bona fide existimantem, contractum aliquem sibi licet, queque vere licetus est ex aliorum opinione probabili, eto Confessarius tali opinioni non afferatur, esse nec esset absolucionem, quia accedit rite dispositus: sic tradit Villalob. *t. 1. sum. tr. 1. diff. 12. n. 2.* & tenetur omnes supradicti Doctores sentirent. At si penitentem existimet ex ignorantia contractum illum licetum, illuc non existentur Confessarius penitentem monere licetum esse secundum aliorum opinionem, ut sic a periculo peccandi penitentem remoueat, sic ex *Salon. 2. 1. quies. 62. a. 2. contr. 4. paulo ante solu. argum.* docet Th. Sanchez, *lib. 1. de Decal. c. 9. n. 31.* Quod si ille contractus omnino est illicitus, debet Confessarius penitentem monere, & si ab illo desistere non vult, in absolucionem remittere, ut pote indispositum: sic tradit Barthol. Ledesma, *in sua sum. sit. de jac. penit.* *diff. 14.* *Villalobos supra n. 4.*

P V N C T V M . V .

An in administratione Sacramentorum liceat uti opinione probabili, & in re minus tutu, reliqua probabili, & tuitori vel omnino certa.

- 1 Quando pro vitaque parte est opinio probabilis de licito usu, potes cuiilibet te conformare. Quis procedit quando ex una parte est opinio valere sacramentum, ex alia est certus eius valor.
- 2 Sacramentum inuidum est potest ex defectu materiae, vel forma à Christo instituta, vel ex defectu iurisdictionis ab Ecclesia non concessae.
- 3 Proponitur prima sententia negans licet uti opinione probabili, reliqua probabili, vel certa de valore sacramentum: & quibus probetur.
- 4 Apponitur supradicta sententia limitatio, ut non procedat in causa gravis necessitate.
- 5 Secunda sententia ut probabili defenditur licetum esse uti opinione probabili, reliqua probabili, vel certa in administratione Sacramentorum, nisi ab Ecclesia per consuetudinem, vel speciale preceptum prohibitum sit.
- 6 Explicatur doctrina. In casu, in quibus apparet Ecclesiam fecisse prohibitionem.
- 7 Non licet ministrare Baptismum sub nomine genitoris, & tametsi baptizatus confessus.
- 8 Apponitur quadam limitatio, sed necessaria non videtur.
- 9 Probatur non esse necessarium sacerdoti monere sufficiemtiam sacramentum se uti opinione probabili in eius administratione.
- 10 Satius argum. num. 5. adductus.

- 1 Pro intelligentia huius questionis aduerto primo non esse questionem, quando pro vitaque parte est op-

nio probabilis, an licet fiat: tunc enim ex supradictis manifeste constat cuiilibet licere eligere quam maluerit, neque se periculum mortali errandi exponit; & contingit in casu contouerlo, an mortuorum exhibenti solum signa contritionis danda sit absolutionis; alii negantibus, alii relictus affirmantibus. Sed quæstio est, quando ex una parte est opinio de valore sacramenti, ex alia parte non est opinio, sed certitudine valere. v.g. est opinio validum esse Baptismum ministratum sub forme genitoris, geniti, & procedens ab utroque. At est omnino certum valere, si ministratur sub nomine Patris, & Filii, & Spiritus sancti. Item est opinio valide conferari in typho, vulgo *zenteno*: ac in pantricico est omnino certum. Maximum valere, si contahatur coram parochio contahentium, & in propria parochia, admittunt omnes. At si ipse in aliena parochia assilit, opinio est non valere. Confessio facta simplici Sacerdoti absente proprio in articulo mortis, nemini est dubium valere: at si prius sit proprius Sacerdos, opinio est: aliaque immensa exempla adduci possent. Difficilis autem est an tunc licet uti opinione probabili, reliqua certa, & secura.

2 Aduero secundum, inuidum posse reddi sacramentum ex defectu materiae, & formæ à Christo Domino instituta, quem defectum ipsa Ecclesia suppete non potest, vel ex defectu iurisdictionis ab Ecclesia non concessæ, qualiter ita tatu sacramentum matrimoniij celebratum coram Sacerdote, qui non sit parochus contrahentium, & sacramentum penitentis si ministretur a Sacerdote, habente potestatem ordinis, & non iurisdictionis in penitentem. His ergo positivis.

3 Prima sententia negat, sive inuidum sit sacramentum ex defectu aliqui à Christo Domino requisiti, vel ex defectu aliqui requisiti ab Ecclesia, hinc uti opinione probabili, reliqua certa, & secuta in eius administratione. Ita Franciscus Suarez, *3. tom. in 3. part. disput. 16. sed. 2.* & *disput. 1. sed. 1. scilicet 4. ad finem.* & *dis. 4. 1. sed. 1. in fine,* & *dis. 5. 1. sed. in fine,* & *10. 4. 1. in fine.* & *dis. 6. 1. num. 5.* Henricus *1. tom. lib. 1. de sacramentis.* *ca. 9. num. 15.* Bartholom. de Ledesma, *de sacramentis in genere.* *dub. 5. conclus. 4.* Petrus de Soto *lib. 1. de inst. sacerdoti. sed. 2. 1. 2. de Euchar.* *Valetia 3. part. dis. 5. quest. 2. punct. 12. tradit. 2.* *disput. unica. sed. 5. num. 86.* & alij. Moventur primo, quia facit irreverentiam sacramentum, cum siq[ue] virginis causa te exponi periculo illud irritum faciendi, quod periculum non adest, cum verec opinione probabili circa aliquod præceptum: quia tunc non te exponis periculo illud violanti formulari, eritas si in re te violas; at si in vita sacramenti tutam, & certam sententiam de corum valore relinquis, & probabili tantum verec, periculo te exponis irriterum efficiendi sacramentum: quia irritacionem ex probabili opinione non poteris evitare, sicut potes evitare malitiam. Et confirmo. Si debet centum auctos solutes creditori in moneta dubia, nullo modo satisfacis: quia debito certo non potest fieri tanta solutione dubia: at constitutus minister sacramentorum debet Ecclesie illa integrè ministrare, cum ad hunc finem ab Ecclesia sit constitutus. Ergo non satisfacis, si sub opinione minitries, cum posse certi ministrari. Secundo, vsus Ecclesie prohibens ne forima, & materia minus rita viatis in sacramento Baptismi, Confirmationis, & Bafaristæ, ex aliquo sive prohibet, non ex alio, nisi ex reverentia sacramentis debita. Ergo ex hac reverentia prouenit, ut nullus possit uti materia probabili, reliqua certa. Tertiò in rebus ad salutem animæ pertinentem, hoc ipso gravior quis peccat, quod certis incertis proponit, ut dixit Augustus, *de Baptismo, contra Donatistos, c. 3.* Sed qui virut maternæ, & forma sacramentorum probabili, reliqua certa, iam certo incertum praeponit. Ergo non.

4 Doctores iupradicti dicunt intelligendum esse, neminem scilicet posse uti opinione probabili de valore sacramenti, reliqua sententia certa sine gravi necessitate: nam illi interuenientem licetum esse dicunt uti materia probabili, reliqua certa. Qua ratione licet Baptismum in digitu parvulo ministrare, quando timet parvulus ex veteri egredens mortuus. Item licet confirmationem ministrare ex oleo benedicto, non mixto balsamo, cum nullateas balsamas inuenient potest, & virget occasio. Item licet, & debuum est penitentem exhibentem signa contritionis, & iam mortuorum absoluere, eti nullum peccatum in specie manifestari. Item licet ministrare Baptismum sub nomine genitoris, geniti, & procedens ab verec, si ex prolatione formæ certa, Patris feliciter, Filii, & Spiritus sancti mortis ministro imminent. In quibus omnibus confessit Ioan. Sanchez *disp. 44. num. 12. fine.* & in princ. cum Anton. Petrus *certum. 10. scholast. cap. 10.* & *13. Salas sed. 27. num. 285.* Suarez, *de penit. disput. 26. sed. 6. fine.* Perculum enim irritandi sacramentum sufficienter honestatur ratione necessitatis.

5 Secunda sententia, & mihi probabilius afferit in administratione sacramentorum per se licet uti, sicut in aliis materiae, opinione probabili, reliqua probabili, seu certa, nisi ab Ecclesia consuetudinem, vel speciale aliquod decretum prohibatum sit. Haec probat, & defendit lat. & studi Gabi. Valq. *1. 2. quies. 19. art. 62. cap. 2.* & *3. Salas ex eodem questione. 21. trit. 8. disp. unica. sed. 10. num. 96.* sentit esse valde probabile, quamvis